

Een schijf van vijf, maar dan voor water

Een waterschijf naar voorbeeld van de bekende Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. Dat was het idee. De uitvoering trekt belangstelling.

Om het waterbewustzijn van mensen te verhogen, introduceerde Waterschap De Dommel de Waterschijf van vijf. De schijf werd bedacht door Jan van de Graaf, adviseur waterkwaliteit bij het waterschap. "Het is mijn drive om mensen zelf bij te laten dragen aan de verbetering van de waterkwaliteit." Als adviseur was Van de Graaf een paar jaar geleden betrokken bij een project rondom gedragsverandering op wijkniveau. Hij merkte al snel dat veel mensen simpelweg niet weten wat ze kunnen doen om minder water te verbruiken en het water schoner te houden. "Mensen weten niet dat het brood waarmee je eendjes voert uiteindelijk tot stinkende grachten vol blauwalgen kan leiden. En als ze het niet weten, dan moet iemand het ze vertellen." Van de Graaf heeft wel het gevoel dat de waterkennis en het waterbewustzijn langzaam

'MENSEN WETEN NIET DAT HET BROOD WAARMEE JE EENDJES VOERT TOT STINKENDE GRACHTEN VOL BLAUWALGEN KAN LEIDEN'

maar zeker wat stijgen. "Je merkt dat er meer aandacht komt voor onderwerpen als plastic of medicijnresten in het water. Maar er is nog een wereld te winnen als meer mensen bewuster omgaan met het water. Het mag dan om kleine stapjes gaan, alle beetjes helpen."

Voedingscentrum

Op zoek naar laagdrempelige manieren om kennis over water te verspreiden, liet Van de Graaf zich inspireren door de bekende Schijf van Vijf van het Voedingscentrum. "Dat is zo'n bekende en aansprekende manier om informatie te delen. Het leek me meteen een herkenbare manier om ook waterinformatie te presenteren."

Van de Graaf diende zijn ruwe voorstel in bij het Innovatieplatform, waarmee het waterschap innovatieve ideeën in de organisatie wil stimuleren. "Het idee werd positief ontvangen. Ik werd de trekker van dit initiatief. Samen met verschillende collega's, vanuit de hele organisatie, hebben we brainstormsessies opgezet om mogelijke onderwerpen voor de waterschijf te verzamelen."

De vijf onderwerpen waar Van de Graaf en zijn collega's bij uitkwamen, zijn: Gieten & Regen, Koken, Wassen, Doorspoelen, Drinken. Die thema's zijn uitgewerkt in weetjes en tips om bewuster om te gaan met water. De adviezen van de Schijf van Vijf richten zich op drie kerndoelen: het beperken van watergebruik (douchen in plaats van baden, een keer een dagje geen vlees eten), het verhogen van de waterkwaliteit (medicijnresten en overgebleven olie of frituurvet niet door het toilet spoelen en biologisch

afbreekbare onkruidverdelgers gebruiken) en meer algemene adviezen op milieugebied (zorgvuldig omgaan met plastic afval en wassen op lagere temperaturen).

Werkwoorden

De adviezen zijn volgens Van de Graaf echt vanuit handelingsperspectief geschreven, dus met veel werkwoorden. "We willen mensen aanzetten tot actie en hebben daarom de onderwerpen, en de stijl, zo laagdrempelig mogelijk gehouden. Zo hopen we vooral ook veel mensen te bereiken."

Onderwerpen en aanbevelingen uit de Waterschijf van Vijf worden via sociale media door het waterschap gedeeld. Bij de presentatie, tijdens de Waterdag van De Dommel, werd de Schijf van Vijf geïntroduceerd in de vorm van een rad en een daaraan gekoppelde quiz. "Dat was wel een aansprekende manier om het onderwerp te introduceren. Vragen in quizvorm dwingen mensen om zelf even na te denken en stil te staan bij hun watergebruik. Het rad met quizvragen gebruiken we vanaf nu bij excursies op onze zuiveringen. Omdat we daar vooral schoolklassen rondleiden, werken we nu aan een versie die helemaal aansluit bij de belevingswereld van kinderen."

De Waterschijf van Vijf krijgt navolging. Verschillende gemeenten, waterschappen en woningcorporaties benaderden De Dommel al om de schijf te gebruiken. Van de Graaf vindt dat ergens wel logisch. "De adviezen die wij in de waterschijf hebben opgenomen, gelden niet alleen voor de inwoners van het beheersgebied van ons waterschap. Die zijn overal inzetbaar." •

Jan van de Graaf

DUIDELIJK EN PRAKTISCH

De Schijf van Vijf trekt de aandacht. Tot de geïnteresseerden behoort de gemeente Wijdmeren. Bert Kiewiet, beleidsadviseur Waterketen, wil de schijf op de site van de gemeente zetten. Hij vond de Waterschijf goed passen bij de opgave van gemeenten om burgers te betrekken bij klimaatadaptatie en waterkwaliteit. "Bij deze onderwerpen hebben we de inwoners heel had nodig. Ik kwam de Waterschijf toevallig tegen in een nieuwsbrief en ik vond hem meteen heel duidelijk en praktisch, dat maakt hem volgens mij heel bruikbaar."

Woningcorporatie Area beheert circa 8.000 woningen in de regio Uden-Veghel. Arijanne Mettler maakt voor de woningcorporatie het bewonersblad. "Area heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Daar hoort natuurlijk ook de omgang met water bij. Op de achterpagina van het bewonersblad hebben we vaak tips van het onderhoudsteam, maar nu maken we graag ruimte voor deze Waterschijf. Daar hebben onze bewoners echt iets aan. En omdat niet iedereen zo van het lezen is, gaan we er ook vijf animatiefilmpjes van maken. Zo willen we de informatie uit de waterschijf nog tastbaarder maken."